

ISSN:1306-3111
e-Journal of New World Sciences Academy
2009, Volume: 4, Number: 4, Article Number: 4A0016

NATURE SCIENCES

Received: February 2009
Accepted: September 2009
Series : 4A
ISSN : 1308-7282
© 2009 www.newwsa.com

**Esen Durmuş¹ Ayşe Çağlıyan¹
Sabri Karadoğan²**
Firat university¹
Dicle University²
esendurmus@firat.edu.tr
Elazig-Turkey

**ERGANI-ÇERMİK (DİYARBAKIR) ARASINDAKİ KENAR KIVRIMLARI KUŞAĞI VE
ÇEVRESİNİN JEOMORFOLOJİK ÖZELLİKLERİ**

ÖZET

Ergani-Çermik arasında kalan saha ve çevresi Türkiye'nin en genç tektonik birliklerinden olan kenar kıvrımları üzerinde olması açısından önemlidir. Çevredeki jeomorfolojik oluşumlar oldukça gençtir. Yerçekilleri, bilinenin aksine erime süreçlerinden çok tektonik, fluvial ve volkanik süreçlerin etkisinde gelişmiştir. Ergani kuzeybatısındaki Sallar çevresi boşaltılmış bir depresyon (antiklinal) Ergani ovası ise birikim havzasıdır. Çüngüş-Lice hattı boyunca uzanan ters fay oldukça genç olup sahanın jeomorfolojik birimlerinin oluşmasında önemli rol oynamıştır. Daha önce Ergani ovasından akan Maden çayının Güneydoğu Anadolu yükselişiyle yatak değiştirmesi sonucu fluvial süreç kesintiye uğramıştır. Birçoğu eski alüvyal dolgular üzerine kurulmuş tarih öncesi yerleşmeler ile bu eski akarsu mecrası arasında yakın ilişkiler mevcuttur.

Anahtar Kelimeler: Ergani Ovası, Çermik Antiklinali, Sallar Depresyonu Güneydoğu Kenar Kıvrımları, Maden Çayı

**THE GEOMORPHOLOGICAL FEATURES OF THAT FOLDED BELT OF AND
SURROUNDINGS BETWEEN ERGANI-ÇERMİK (DIYARBAKIR)**

ABSTRACT

The plain and surroundings between Ergani between and Çermik plain and its surrounding are important for the reason that it is on the bends of the newest tectonic units in Turkey. Geomorphologic creations on the surrounding are rather new. Geography was formed by tectonic pluvial and volcanic process, not by dissolving as most widely known. Sallar and surroundings on the North West of Ergani are a discharged depression (anticlinal, and Ergani Basin is an accumulation basin. Reverse fault lying along Çüngüş-Lice Line is rather new, and played an important role in the formation of the area. Pluvial process is cut when the Maden Creek which was running on Ergani Plain changed its channel with the ascension of the South-East Anatolia. Pre-historical settlements which were located on these old alluvial fillings must have close relationship with this old river channel.

Keywords: Ergani Plain, Çermik Anticlinal, Folded Belt of the Southern Part of Anatolia, Maden Creek, Sallar Depression